

УДК 001.32(477+438)"1950-1960":001.83

*Г. В. Індиченко,
кандидат історичних наук
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського*

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБМІН В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ МІЖ АКАДЕМІЧНИМИ УСТАНОВАМИ УКРАЇНИ І ПОЛЬЩІ (1955–1960)

На основі архівних джерел здійснено реконструкцію міжакадемічних українсько-польських наукових зв'язків у галузі гуманітаристики в 1955–1960 рр. Аналіз документів дав змогу визначити, що обмін включав відрядження учених до науково-дослідних інститутів, участь у наукових форумах, міжнародний книгообмін, спільну видавничу діяльність, рецензування праць, розробку окремих наукових проблем, актуальних для українських та польських учених.

Ключові слова: науково-інформаційний обмін, українсько-польське співробітництво, гуманітаристика, Академія наук УРСР, Польська академія наук.

Польсько-українські наукові зв'язки в галузі гуманітаристики мають давні традиції та успішно розвиваються на сучасному етапі. Особливо показовим видається період системного становлення цих зв'язків між установами АН УРСР та науково-дослідними установами Польщі, який припадає на другу половину 50 – початок 60-х років ХХ ст. Метою запропонованого дослідження стала реконструкція цього процесу на основі переважно маловідомих архівних джерел.

Досліджувана нами наукова проблематика лише почасти висвітлена в працях українських учених. Передусім слід згадати фундаментальні видання з історії НАН України та її установ. Проте ці роботи мають узагальнюючий характер і лише побіжно торкаються питань міжнародного науково-інформаційного обміну, до того ж здебільшого за період незалежності України [1]. З-поміж останніх публікацій необхідно назвати статтю А. Г. Загороднього з розвитку міжнародного наукового співробітництва Академії наук на чолі з її президентом, академіком Б. Є. Патонем, а також публікацію М. Р. Литвина, присвячену польсько-українській академічній співпраці в гуманітарній сфері протягом останніх двадцяти років. Міжнародний книгообмін з науково-дослідними та культурними установами Польщі почасти аналізувався у працях Л. А. Дубровіної, О. С. Онищенко, Н. І. Малолетової, Р. Л. Красій, О. П. Бодак та ін. [2]. Незважаючи

на окремі розробки за темою, ця наукова проблематика ще не стала предметом спеціального дослідження із залученням широкого масиву архівних та опублікованих джерел.

Основний масив документів з міжакадемічної наукової співпраці українських та польських учених-гуманітаріїв відклався в Архіві Президії НАН України. Найбільш інформативними є документи, сформовані в опис «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями». Тут представлені щорічні звіти АН УРСР про міжнародні наукові зв'язки та звіти наукових установ щодо їх відвідування іноземними делегаціями та окремими вченими, листування установ з Президією АН УРСР з питань міжнародного співробітництва, довідки про міжнародний книгообмін, що здійснювався через Державну публічну бібліотеку УРСР (далі – ДПБ), клопотання до Президії Академії щодо відряджень за кордон та ін. Насичену інформацію містять протоколи засідань Президії АН УРСР та матеріали до них, які входять до опису «Секретаріат»: постанови Президії АН УРСР, що дають змогу з'ясувати пріоритети вибору Президією напрямів співпраці з польськими ученими-гуманітаріями; листи від польських наукових організацій та академічних установ АН УРСР щодо налагодження співпраці, що відклалися в матеріалах до протоколів.

В Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – НБУВ) зберігається ф. 261 «Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР», в якому відклалися документи з міжнародної наукової співпраці Інституту, листування з Президією АН УРСР щодо відряджень учених Інституту до Польщі в рамках виконання планових наукових тем та виявлення документів у польських архівах.

Інформативну цінність становлять документи з архівів установ Відділення історії, філософії та права НАН України. Певна інформація представлена також у документах, надісланих Президією АН УРСР до директивних органів республіки (звіти, інформації, повідомлення). Цей масив зберігається в центральних державних архівах – ЦДАВО України та ЦДАГО України.

Важливим джерелом також є публікації у «Віснику Академії наук УРСР» коротких оглядів закордонних відряджень провідних учених Академії та повідомлення про міжнародне співробітництво АН УРСР із зарубіжними вченими, які готувалися, як правило, співробітниками сектору наукових зв'язків із зарубіжними організаціями АН УРСР.

З 1955 р. простежується стійке зміцнення наукових зв'язків українських учених-гуманітаріїв з польськими мовознавцями, істориками, археологами, правознавцями. Форми співпраці включали: наукові відрядження польських учених до України та українських – до Польщі, участь у

міжнародних наукових заходах, міжнародний книгообмін, спільну видавничу діяльність, рецензування наукових праць. З другої половини 50-х років ХХ ст. активізувалися спільні дослідження окремих наукових проблем, у вирішенні яких були зацікавлені як українські, так і польські вчені.

Упродовж 19–24 вересня 1955 р. тривав візит польського ученого-мовознавця, дійсного члена Польської академії наук (далі – ПАН), професора С. Урбанчика до Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР. Цей візит дозволив обмінятися досвідом з діалектології, з принципів та методів створення словникових видань та обговорити стан українського та польського мовознавства в цілому. Польський мовознавець виступив на науковій нараді в Інституті з доповіддю «Лексикографічна робота в Академії наук Польської Народної Республіки», в якій розповів про принципи укладання словників польськими вченими [3, с. 68–69]. С. Урбанчик отримав змогу ознайомитися з працями з польської мови українських мовознавців і зазначав, що «в Україні [...] більше монографій з польської мови, ніж у Польщі» [4, арк. 339–341]. Зацікавлення польського мовознавця викликала картотека словникового відділу.

Ще один напрям, за яким здійснювалася співпраця українських і польських мовознавців, – участь у роботі міжнародних наукових конференцій. Прикладом такої співпраці є участь кандидата філологічних наук К. К. Цілуйка в роботі Міжнародної ономастичної конференції у м. Кракові, яка відбулася 22–24 жовтня 1959 р. На конференції обговорювалися два блоки питань: координація роботи у вивченні слов'янської топонімії в слов'янських і неслов'янських країнах та обговорення результатів дослідження топонімії окремих країн. Конференція затвердила склад Міжнародного топонімічного комітету (головою обрано польського професора В. Ташицького), до складу якого увійшов і К. К. Цілуйко. Конференція дала змогу встановити особисті контакти між топонімістами слов'янських країн. Український мовознавець зробив доповідь про основні напрями та перспективи розвитку української топонімії, вніс низку пропозицій (утворення топонімічних комісій при національних комітетах славістів, створення Слов'янського топонімічного атласу, складання запитальника з топонімії до V Міжнародного з'їзду славістів). У ході цього візиту український учений виступив перед студентами Варшавського університету з доповіддю про розвиток українського мовознавства, у Кракові він ознайомився з процесом підготовки словника особистих імен, а у Варшаві – з методикою створення Слов'янського діалектологічного атласу. Сам К. К. Цілуйко позитивно оцінював роботу цього наукового заходу [5, арк. 246–252].

Про налагодження співпраці в справі збирання і дослідження українських говірок у Польщі йдеться в листі дирекції Інституту мовознавства

ім. О. О. Потебні АН УРСР до Президії АН УРСР від 12 жовтня 1959 р. Доречною, на думку директора цієї установи, академіка Л. А. Булаховського, є організація наукової експедиції до Польщі, де представлено великий масив говірок української мови. Зібрані під час діалектологічної експедиції матеріали мали увійти до II тому Діалектологічного атласу української мови. На цей час польські діалектологи вже встановили певні контакти з Інститутом. Тут проходили стажування молоді польські науковці, зокрема польський аспірант М. Юрковський, який опрацьовував матеріали до кандидатської дисертації «Топографічні назви України» [6, арк. 66–67; 29].

Українські мовознавці ділилися з польськими колегами власними напрацюваннями та досвідом, що простежується на прикладі візиту 21–27 листопада 1960 р. до Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР співробітниці Варшавського інституту мовознавства Е. Смулкової. Вона отримала змогу опрацювати матеріали до Діалектологічного атласу української мови, консультувалася з питань діалектичної лексики з вченими-філологами: завідувачем відділу діалектології доктором наук Ф. Т. Жилком та кандидатами наук П. С. Лисенком, І. О. Варченком, І. Г. Матвіясом. Також дослідниця ознайомила директора установи академіка Л. А. Булаховського з напрямками своєї наукової роботи в галузі лексики слов'янських мов [7, арк. 98].

У 1959–1960 рр. польські учені-гуманітарії відвідали низку установ АН УРСР. Так, співробітниця Інституту літератури ПАН К. Чайковська досліджувала рукописну спадщину польського письменника А. Фредра в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка та у Львівській бібліотеці; М. Якубець, член президії Комітету слов'янознавства та науковий співробітник Інституту слов'янознавства ПАН, вивчав рукописну спадщину Т. Г. Шевченка та критичні видання його творів в Інституті літератури; ад'юнкт Інституту літературних досліджень ПАН Я. Чаховська досліджувала матеріали про польську письменницю Г. Запольську в Державній публічній бібліотеці (далі – ДПБ) УРСР та у Львівській бібліотеці; аспірант Інституту історії ПАН В. Закржевський ознайомлювався в Інституті археології з результатами археологічних розкопок у Києві; доцент Краківського університету Ю. Бушно опрацьовував матеріали з історії Галичини в Львівській бібліотеці; старший асистент Інституту економічних наук ПАН З. Шульц студіював в Інституті економіки проблеми економічної складової автоматизації [8, арк. 98–106].

Сприяв налагодженню зв'язків з польськими літературознавцями візит у грудні 1955 р. до Інституту літератури старшого наукового співробітника Польсько-Радянського інституту проф. М. Якубця. Співпраця продовжилася у 1959 р., коли Інститут літератури відвідали вже два польські

дослідники – М. Якубець та Є. Савримович. У 1960 р. професор М. Якубець та науковий співробітник кафедри польської літератури Вроцлавського університету доктор М. Інґлот упродовж місяця вивчали рукописну спадщину українського поета Т. Г. Шевченка [9, арк. 20].

Спільні наукові інтереси пов'язували українських та польських літературознавців у дослідженні спадщини класиків української та польської літератури. Особливо плідними в цьому контексті для українських науковців були відрядження до Польщі, які передбачали виявлення та взяття на облік документів, що висвітлювали проблеми українсько-польських літературних взаємин, зокрема, зв'язки з польською літературою І. Франка, Марка Вовчка, Лесі Українки, В. Стефаника, Марка Черемшини, Я. Галана, С. Тудора та ін. Під час таких відряджень також встановлювалися постійні наукові контакти з літературознавчими установами та окремими дослідниками для спільного вивчення проблем розвитку слов'янських літератур. У 1956 р. співробітник Інституту літератури кандидат філологічних наук Г. Д. Вервес під час відрядження до Польщі виявив в архівах та бібліотеках країни чимало невідомих раніше документів з української літератури XIX ст., у т. ч. автографи класиків української літератури. Для подальшого пошуку матеріалів про українських письменників дирекція Інституту зверталася з відповідним клопотанням від 7 вересня 1957 р. до Президії АН УРСР, аби відрядити до Польщі групу українських учених, кандидатів філологічних наук: В. П. Ведіну – для вивчення рукописів українських письменників, Ю. Л. Булаховську – для вивчення стану україністики в Польщі, Г. Д. Вервеса – для опрацювання архівних матеріалів про українсько-польські літературні взаємини кінця XIX – початку XX ст. Планувалося, що цей колектив українських учених працюватиме в архівах та бібліотеках міст Варшава, Вроцлав, Торунь та Познань [10, арк. 86].

У зазначений період українські вчені підготували низку монографій, чому значною мірою посприяло опрацювання матеріалів в архівах і бібліотеках Польщі. Серед праць: Вервес Г. Д. «Іван Франко і питання українсько-польських літературно-громадських взаємин 70–90-х років XIX ст.» (К., 1957), Вервес Г. Д. «Головні проблеми українсько-польських літературних взаємин XIX ст.» (К., 1958), Ведіна В. П. «У спільній боротьбі: дружба і співробітництво російських, українських та польських революціонерів-демократів» (К., 1958) та ін.

У 1955 р. делегація польських учених-істориків у складі наукових співробітників Інституту історії ПАН професорів Л. Гросфельда, О. Гейштора та Ч. Мадайчика ознайомила з дослідженнями колективів установ АН УРСР – Інституту історії, Інституту археології та Інституту суспільних наук у Львові [11, арк. 48–51]. Л. Гросфельд зробив повідомлення

про розвиток історичної науки в Польщі і заявив про готовність Інституту історії ПАН обмінятися теоретичними планами, висловив бажання надсилати своїх представників на наукові сесії до Інституту суспільних наук АН УРСР. Можемо констатувати добру обізнаність польських істориків з працями українських колег, про що свідчить висловлена професором Л. Гросфельдом думка делегації стосовно того, що в макеті другого тому «Історії Української РСР» необхідно більше уваги приділити історії західноукраїнських земель [12, арк. 386–387]. Під час цього візиту львівський Інститут суспільних наук передав у дар Інституту історії ПАН кілька монографій. У листопаді 1955 р. в Києві побував ще один польський історик, професор В. Куля, який ознайомився з роботою Інституту історії АН УРСР, побував у відділі рукописних фондів ДПБ УРСР та в архівних установах Києва. У відповідь Інститут історії АН УРСР одержав запрошення від ПАН надіслати свого представника для участі в обговоренні двотомної «Історії Польщі» [13, арк. 49].

У лютому 1956 р. кандидат історичних наук Ф. П. Шевченко виїздив у Польщу для обговорення макета підручників з польської історії. Наукові співробітники Інституту історії АН УРСР кандидат історичних наук І. Д. Бойко, кандидат юридичних наук І. Ф. Євсєєв та кандидат історичних наук О. С. Компан виявили і вивчили цінні архівні матеріали під час роботи в грудні 1957 р. в польських архівних установах [14, арк. 8].

Інститут історії АН УРСР брав участь у науковому проєкті з публікації документів з історії польського повстання 1863–1864 рр. Цей проєкт координувався АН СРСР, а реалізувати його допомагали архівні установи УРСР, БРСР, ЛитРСР. Для виконання широкого кола завдань за цим напрямом Відділ історичних наук АН СРСР звернувся з відповідним проханням до Головного ученого секретаря АН УРСР, і Президія української Академії прийняла постанову від 4 березня 1958 р., якою визначалися такі заходи: в зв'язку з великим обсягом роботи (необхідно було скласти понад 200 тис. карток), великим відсотком (50%) документів іноземними мовами, рекомендувати Відділу історичних наук АН СРСР звернутися до Головного архівного управління МВС СРСР щодо виділення коштів на утримання восьми старших наукових архівних працівників зі складання картотеки документів з історії польського повстання 1863 р., що зберігаються в історичних архівах УРСР; доручити бюро Відділу суспільних наук АН УРСР переглянути розподіл штатних одиниць, виділених установам Відділу на 1958 р. для забезпечення роботи Інституту історії з підготовки двох томів документів з історії польського повстання 1863 р. на Правобережній Україні; доручити Інституту історії АН УРСР здійснювати науково-методологічне керівництво всією археографічною роботою до 100-річчя польського повстання 1863 р. [15, арк. 226–226а, 413].

Однією з форм дієвої співпраці польських та українських археологів з 1957 р. стає проведення спільних археологічних експедицій. Особливо цінним був обмін між польськими і українськими археологами щодо методики розкопок античних міст. Так, співробітники Інституту історії матеріальної культури ПАН разом з ученими Інституту археології АН УРСР брали участь в археологічних розкопках стародавнього міста Ольвія. З відповідною пропозицією до українських учених звернулися польські колеги. Розглянувши це звернення, Президія АН УРСР ухвалила постанову від 5 лютого 1957 р., якою погодилася на проведення спільних досліджень Ольвії за умови, що віднайдені польськими вченими артефакти будуть передані ПАН у тимчасове користування [16, арк. 335]. Польська делегація в складі шести вчених, очолюваних членом-кореспондентом ПАН К. К. Маєвським, досліджувала ольвійську міську площу (агору), західні торговельні ряди і вулиці.

У вересні 1957 р. Інститут археології АН УРСР відвідали завідувач відділу епохи бронзи Державного археологічного музею у м. Варшава О. Гардовський і ад'юнкт музею Л. Раухут. Натомість українські вчені виїздили до Польщі для ознайомлення з археологічними колекціями та науковими дослідженнями польських колег. У 1957 р. до Польщі поїхали заступник директора з наукової частини Інституту суспільних наук АН УРСР кандидат історичних наук Ю. М. Захарук і старший науковий співробітник Інституту археології АН УРСР кандидат історичних наук М. Ю. Брайчевський [17, арк. 8]. Останній перебував у Польщі відповідно до рішення X сесії Радянсько-Польської комісії з науково-технічного співробітництва. Відрядження з 8 серпня 1957 р. тривало два місяці і було надане для участі в археологічних дослідженнях і для роботи з музейними колекціями [18, арк. 208]. У ході роботи вдавалося отримати нові матеріали для подальших досліджень зв'язків стародавнього населення Польщі і України.

Подальшого розвитку співпраця вчених-археологів отримала в 1959 р., коли польська делегація в складі восьми вчених на чолі з професором К. Маєвським докладно ознайомила з науковими роботами Інституту археології АН УРСР. З роботою Інституту цього ж року ознайомився й директор Інституту історії ПАН професор В. Гензель [19, арк. 5].

Загалом польсько-українське наукове співробітництво розвивалося надзвичайно динамічно. Так, якщо в 1957 р. науково-дослідні установи АН УРСР відвідало 20 польських учених та спеціалістів, що вже є високим показником зміцнення взаємовигідної співпраці, то в 1958 р. 50 польських дослідників мали змогу ознайомитися та зав'язати взаємовигідні контакти з українськими колегами [20, арк. 77–82].

У 1958 р. польська делегація учених-юристів у складі академіка С. Сливинського, професорів І. Бардаха та І. Березовського вивчала роботу Сектору держави і права АН УРСР [21, арк. 92–93]. На прохання Інституту юридичних наук ПАН академік АН УРСР В. М. Корецький надавав наукові консультації з міжнародного права. 3 грудня 1960 р. Сектор держави і права АН УРСР відвідав ректор Краківського університету професор С. Кржибовський. Завідувач Сектору академік В. М. Корецький ознайомив польського колегу з напрямками роботи інституції, натомість С. Кржибовський розповів про роботу юридичного факультету Краківського університету. Ця зустріч відбулася за участі кандидата юридичних наук Б. М. Бабія, ученого секретаря Сектору кандидата юридичних наук М. К. Михайловського та О. Т. Яковенка [22, арк. 96].

Статистичні дані про книгообмін ДПБ УРСР, яка одночасно була центральною науковою бібліотекою АН УРСР, з установами Польської Народної Республіки виглядають таким чином: у 1956–1957 рр. було 86 пунктів книгообміну в Польській Народній Республіці. У 1956 р. ДПБ отримала 2548 найменувань літератури, а за I квартал 1957 р. – 609. Натомість до Польщі у 1956 р. відправлено 1068 одиниць літератури і отримано за I квартал 1957 р. – 735. У 1960 р. через обмін до ДПБ надходило 1422 річних комплекти іноземних журналів, з них 229 – з Польщі [23, арк. 5, 16]. Від Університету ім. М. Кюрі-Складовської ДПБ отримувала порядком обміну «Аннали Університету ім. М. Кюрі-Складовської» в шести серіях. Натомість ДПБ надсилала до Університету такі видання: «Автоматическая сварка», «Вісник Академії наук УРСР», «Геологічний журнал», «Прикладна механіка». Книгообмін також здійснювався з Бібліотекою Народовою, від якої українська сторона отримувала два видання: «Бібліографічний путівник» та «Бібліографія змістів часописів», і, в свою чергу, надсилала «Вісник Академії наук УРСР», «Доповіді Академії наук» УРСР та «Мовознавство». Найбільший книгообмін проводився з ПАН, від якої ДПБ отримувала 26 видань у трьох примірниках. ДПБ ж надсилала усі видання АН УРСР, які виходили в цей час друком [24, арк. 17].

Ще один напрям співпраці в сфері обміну інформаційними ресурсами був пов'язаний з передачею мікрофільмів і фотокопій документів. У 1959 р. за запитом ПАН було надіслано 8741 кадр мікрофільмів рукописів з історії Польщі та польської культури. Натомість ДПБ отримала від польської сторони 14 956 кадрів мікрофільмів документів з історії і культури України [25, арк. 198]. Обмін фотокопіями та мікрофільмами через ДПБ здійснював відділ рукописів Інституту літератури. Польські ж науковці зверталися до українських колег, зокрема, з проханням виготовити мікрофільми листів польських діячів культури до І. Франка з фондів

відділу рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка (605 листів) [26, арк. 49]. Українські вчені були зацікавлені в отриманні останніх наукових видань з Польщі. Так, українські літературознавці звертали увагу Президії АН УРСР на те, що в «Польщі, Чехословаччині, Угорщині, Болгарії [...] щороку виходять з друку численні праці, присвячені питанням розвитку української літератури [...] ці книги у переважній більшості систематично не надходять до наших бібліотек [...], що не дає змоги вчасно ознайомитися з ними і належно оцінити їх у пресі чи використати їх у своїй науковій праці» [27, арк. 34].

Науково-дослідні установи Відділу суспільних наук АН УРСР, зокрема інститути історії, літератури, мовознавства, прагнули інтенсифікувати взаємовигідну співпрацю з польськими ученими, отож надіслали свої пропозиції до Відділу суспільних наук АН УРСР щодо посилення наукових зв'язків з Польсько-Радянським інститутом. За результатами їхнього розгляду Президія АН УРСР 7 лютого 1956 р. прийняла постанову, якою зобов'язала інститути Відділу з січня 1956 р. надсилати до Польсько-Радянського інституту «Наукові записки», збірники статей, документів та кращі наукові праці співробітників, а також статті для публікації в кварталному журналі Польсько-Радянського інституту; спільно з редколегіями «Наукових записок» цих інститутів та «Вісника АН УРСР» регулярно вміщувати рецензії на наукові праці польських істориків, літературо- та мовознавців; перекласти українською мовою і надрукувати брошуру З. Млинарського і А. Сліша «Андрій Потебня» та підготувати список праць польських істориків, літературо- та мовознавців для перекладу і публікації українською мовою; надіслати копії документів про спільну боротьбу українців та поляків у партизанських загонах під час Другої світової війни, фотокопії листів польських діячів культури, українських письменників та інші рукописні матеріали, пов'язані з культурою польського народу; регулярно обмінюватися з Польсько-Радянським інститутом інформацією про виявлені архівні та рукописні матеріали, що стосуються українсько-польських зв'язків. Також цією постановою було прийняте рішення увійти з клопотанням до Польсько-Радянського інституту про: названий обмін виданнями; спільну підготовку відзначення важливих ювілеїв, зокрема 100-річчя польського збройного повстання 1864 р., 100-річчя від дня народження І. Я. Франка; спільне видання в 1956 р. збірника наукових праць співробітників обох наукових установ (АН УРСР і Польсько-Радянського інституту); систематичне надсилання статей наукових співробітників Інституту для публікації їх у «Віснику АН УРСР», «Наукових записках» та інших збірниках інститутів АН УРСР; надсилання фотокопій архівних матеріалів про видатних діячів культури україн-

ського народу (І. Франка, М. Павлика, В. Стефаніка, Я. Галана та ін.), а також матеріалів про культурні та інші зв'язки. Характерно, що цією постановою також було прийнято рішення увійти з клопотанням до вищих органів влади УРСР про збільшення кількості поїздок українських учених до Польщі та інших країн Центральної і Східної Європи [28, арк. 15–17].

Виявом наукової солідарності українських учених з польськими колегами стало прийняття Президією АН УРСР постанови від 24 лютого 1956 р. про передачу журналу «La Tribune des Peuples» («Трибуна народів») 1849 р. в дар ПАН, коли в Україні залишилися фотокопії [29, арк. 11]. Це рішення було прийняте з огляду на велику цінність видання для польських учених, оскільки його редагував польський поет А. Міцкевич. Це унікальне видання збереглося лише в двох примірниках – у Львівській бібліотеці АН УРСР та в Парижі. У зв'язку з відзначенням 100-річчя від дня смерті А. Міцкевича, 17 лютого 1956 р. до президента АН УРСР академіка О. В. Палладіна звернувся президент ПАН академік Я. Дембовський з проханням надати в тимчасове користування журнал для виготовлення репродукції. Журнал був вручений президенту ПАН у Києві.

У сесії ПАН, присвяченій 100-річчю з дня смерті А. Міцкевича, брав участь академік М. Т. Рильський. Про результати роботи сесії він доповів на засіданні Президії АН УРСР, яка відзначила в своїй постанові від 11 травня 1956 р. важливу роботу, проведenu М. Т. Рильським [30, арк. 197].

Спільні наукові розробки Інституту історії АН УРСР та науководослідних установ Польщі добре простежуються на прикладі укладання Українсько-польського історичного збірника наукових статей, авторами якого були українські та польські історики. Зважаючи на важливість цього видання, Бюро Президії АН УРСР прийняло постанову від 6 червня 1956 р., якою клопотання Інституту історії АН УРСР про виділення асигнувань для перекладу статей з польської мови для цього видання було задоволене [31, арк. 298, 340].

Дієвою формою наукової комунікації була участь українських та польських учених у наукових конференціях. Так, у квітні 1957 р. у Варшаві відбулася наукова сесія ПАН і Польсько-Радянського інституту, присвячена творчості І. Франка. В роботі сесії взяли участь член-кореспондент АН УРСР Є. П. Кирилюк, який виступив з доповіддю про значення творчості І. Франка для слов'янських літератур, і старший науковий співробітник Інституту літератури Г. Д. Вєрвєс, який виголосив доповідь про роль І. Франка у зближенні української і польської літератур [32, арк. 8]. Українські вчені, доктор історичних наук В. О. Голобуцький та кандидат історичних наук П. М. Калениченко, на запрошення польських істориків брали участь у роботі VIII загального з'їзду польських істориків (1958 р.)

[33, арк. 92]. На початку вересня 1959 р. відбулася міжнародна наукова конференція в м. Кременці Тернопільської області, присвячена 150-річчю від дня народження відомого польського письменника Ю. Словацького, в роботі якої взяли участь представники ПАН [34, арк. 2].

Ще одним напрямом співпраці стало взаємне рецензування праць. У 1956 р. в польському журналі «Kwartalnik Historyczny» опубліковано рецензію на перший том «Історії Української РСР». Також польські історики опублікували дві рецензії на монографію І. П. Крип'якевича «Богдан Хмельницький». Натомість українські історики опублікували рецензії на видання В. Тушинського, на працю З. Млинарського і А. Сліша [35, с. 76]. Необхідно зазначити, що праця З. Млинарського і А. Сліша «Андрій Потебня – борець за спільну справу братніх народів» у 1957 р. вийшла в перекладі українською мовою у Видавництві АН УРСР.

2–4 листопада 1960 р. в Києві перебував керівник секції історії кінотехніки Комітету історії науки і техніки ПАН професор В. Євсевицький. Він зустрівся з головою Комітету Українського відділення Радянського національного об'єднання істориків природознавства і техніки академіком К. К. Хреновим та в. о. завідувача відділу історії техніки при Відділі технічних наук АН УРСР кандидатом технічних наук Ю. А. Анісімовим. Українські вчені допомогли польському колезі ознайомитися з літературою з кіномистецтва. З Комітетом науки і техніки ПАН був налагоджений обмін літературою, а в серпні 1960 р. стаття В. Євсевицького надійшла для публікації в збірнику «Нариси історії техніки» [36, арк. 107–108].

Велике значення для розвитку польсько-українських наукових зв'язків мала поїздка до Польщі президента АН УРСР академіка О. В. Палладіна, який очолював делегацію АН СРСР у переговорах з керівництвом ПАН про наукове співробітництво на 1959 р. Детальна інформація про цей візит відображена в стенограмі засідання Президії АН УРСР від 19 грудня 1958 р. О. В. Палладін також брав участь у нараді з підписання угоди між академіями наук Польщі і України [37, арк. 202]. Президент АН УРСР представив конкретні ініціативи щодо співпраці, зокрема схвалення отримала його пропозиція відрядити до Польщі сорок українських учених за безвалютним обміном. На засіданні Президії АН УРСР академік наголосив, що в разі, якщо підписати угоду не вдасться, «будемо здійснювати наше співробітництво в рамках комісій з науково-технічної допомоги» [37, арк. 202]. За результатами обговорення доповіді Президія АН УРСР схвалила переговори з керівництвом ПАН про встановлення безвалютного обміну вченими між двома академіями і доручила завідувачу Сектору наукових зв'язків АН УРСР із зарубіжними організаціями кандидатів історичних наук С. М. Пархомчуку підготувати матеріали для

складання відповідних угод [38, арк. 282]. Ще одна деталь, яка вказує на зміцнення зв'язків учених двох країн, – обрання О. В. Палладіна почесним членом ПАН.

Наведені факти науково-інформаційного обміну установ гуманітарного профілю України і Польщі дають підстави констатувати інтенсифікацію та урізноманітнення наукових зв'язків. Зацікавленість у співпраці була обопільною і знаходила практичне вираження в спільних наукових розробках. Установи гуманітарного профілю АН УРСР зробили вагомий внесок у становлення та розвиток співпраці з польськими науковими установами. Завдяки дієвим формам міжнародної кооперації, закладеним попередніми поколіннями українських та польських учених, нині НАН України зберігає як традиційні форми співробітництва, так і напрацьовує нові перспективні контакти для проведення спільних наукових досліджень і заходів.

Список використаних джерел

1. Національна академія наук України. 1918–2008 : до 90-річчя від дня заснування / голов. ред. Б. Є. Патон. – К. : Вид-во КММ, 2008. – 624 с.; Соціогуманітарні дослідження в Національній академії наук України. 2004–2008 : звіт Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України до 90-річчя Національної академії наук України / НАН України, НБУВ ; редкол. : В. М. Литвин (голова) та ін. – К., 2008. – 372 с.; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. 1926–2001 : сторінки історії, 75 / відп. ред. та упоряд. О. В. Мишанич. – К. : Наук. думка, 2003. – 589 с. : іл. ; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України – 75, 1930–2005 : матеріали до історії / редкол. : В. Г. Складенко (відп. ред.) та ін. – К. : Довіра, 2005. – 565 с. : іл.
2. Загородній А. Б. Є. Патон і розвиток міжнародних наукових зв'язків / А. Загородній // Вісник НАН України. – 2012. – № 2. – С. 99–108; Литвин М. Р. Українсько-польські наукові зв'язки в гуманітарній сфері (за матеріалами наукової доповіді на засіданні Бюро Відділення історії, філософії та права НАН України 27 листопада 2014 року) / М. Литвин // Вісник НАН України. – 2015. – № 3. – С. 73–83; Малолетова Н. І. Міжнародний книгообмін Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 1918–2008. Започаткування. Становлення. Розвиток / Н. І. Малолетова, Р. Л. Красій. – К., 2009. – 144 с.; Малолетова Н. І. Міжнародний документообмін Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в системі формування бібліотечно-інформаційних ресурсів / Н. Малолетова, О. Бодак // Бібліотечний вісник. – 2015. – № 1. – С. 33–45.
3. Левтеров С. Зустрічі з зарубіжними вченими / С. Левтеров // Вісник Академії наук УРСР. – 1956. – № 3. – С. 68–69.
4. Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 10, арк. 340.

5. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 71, спр. 235, арк. 246–252.
6. Архів Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, оп. 1, спр. 229, арк. 66–67; Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 135, арк. 29.
7. Там само, спр. 130, арк. 98.
8. Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 135, арк. 98–106.
9. Там само, спр. 135, арк. 20.
10. Інститут архівознавства НБУВ, ф. 261, оп. 1, спр. 518, арк. 86.
11. Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 9, арк. 48–51.
12. Там само, спр. 10, арк. 387.
13. Там само, спр. 20 (Т. I), арк. 49.
14. Там само, спр. 27, арк. 8.
15. Там само, оп. 1, спр. 720, арк. 226–226а; Там само, спр. 807, арк. 413.
16. Там само, оп. 1, спр. 741, арк. 335.
17. Там само, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 27, арк. 8.
18. Там само, оп. 1, спр. 749, арк. 208.
19. Там само, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 103, арк. 5.
20. Там само, спр. 3, арк. 77–82.
21. ЦДАВО України, ф. 2, оп. 9, спр. 6484, арк. 92–93.
22. Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 130, арк. 96.
23. Там само, спр. 19, арк. 5; спр. 103, арк. 16.
24. Там само, спр. 19, арк. 17.
25. Там само, спр. 135, арк. 198.
26. Інститут архівознавства НБУВ, ф. 261, оп. 1, спр. 469, арк. 49.
27. Там само, спр. 564, арк. 34.
28. Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 695, арк. 15–17.
29. Там само, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 20 (Т. I), арк. 11.
30. Там само, оп. 1, спр. 696, арк. 197.
31. Там само, спр. 709, арк. 298; Там само, спр. 696, арк. 340.
32. Там само, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 27, арк. 8.
33. ЦДАВО України, ф. 2, оп. 9, спр. 6484, арк. 92.
34. Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 103, арк. 2.
35. Калениченко П. М. Наукові зв'язки польських і українських істориків / П. М. Калениченко // Вісник Академії наук УРСР. – 1957. – № 2. – С. 76.
36. Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями», спр. 130, арк. 107–108.

37. Там само, оп. 1, спр. 826, арк. 202.
38. Там само, спр. 811, арк. 282.

References

1. Paton, B. Ye. (Ed.-in-Chief). (2008). *Natsionalna akademiia nauk Ukrainy. 1918–2008: do 90-richchia vid dnia zasnivannia* [National Academy of Sciences of Ukraine. 1918–2008: 90th Anniversary of its foundation]. Kyiv: Vydavnytstvo KMM. [In Ukrainian]; Lytvyn, V. M. et al. (Eds.). (2008). *Sotsiohumanitarni doslidzhennia u Natsionalnii akademii nauk Ukrainy. 2004–2008: zvit Sektsii suspilnykh i humanitarnykh nauk NAN Ukrainy do 90-richchia Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy* [Socio-humanistic studies at the National Academy of Sciences of Ukraine. 2004–2008: report of Section of Social and Humanitarian Sciences of Ukraine on the 90-th anniversary of the National Academy of Sciences]. Kyiv. [In Ukrainian]; Myshanych, O. V. (Ed. and Comp.). (2003). *Instytut literatury im. T. H. Shevchenka NAN Ukrainy. 1926–2001: Storinky istorii, 75* [T. H. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine. 1926–2001: pages of history, 75]. Kyiv: Naukova dumka. [In Ukrainian]; Skliarenko, V. H. et al. (Eds.). (2005). *Instytut movoznavstva im. O. O. Potebni NAN Ukrainy – 75, 1930–2005: Materialy do istorii* [O. O. Potebnya Institute of Linguistics of the National Academy of Sciences of Ukraine – 75, 1930–2005: Materials of the history]. Kyiv: Dovira. [In Ukrainian].
2. Zahorodnii, A. (2012). *B. Ye. Paton i rozvytok mizhnarodnykh naukovykh zviazkiv* [B. Ye. Paton and the development of international scientific relations]. In *Visnyk NAN Ukrainy* [Herald of the NAS of Ukraine], No. 2, pp. 99–108. Kyiv. [In Ukrainian]; Lytvyn, M. R. (2015). *Ukrainsko-polski naukovi zviazky u humanitarnii sferi (za materialamy naukovoï dopovidi na zasidanni Biuro Viddilennia istorii, filosofii ta prava NAN Ukrainy 27 lystopada 2014 roku)* [Ukrainian-Polish academic cooperation in the sphere of humanities (information from a scientific report at the meeting of the Bureau of the Department of History, Philosophy and Law of the NAS of Ukraine, November 27, 2014)]. In *Visnyk NAN Ukrainy* [Herald of the NAS of Ukraine], No 3, pp. 73–83. Kyiv. [In Ukrainian]; Malolietova, N. I., Krasii, R. L. (2009). *Mizhnarodnyi knyhoobmin Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho. 1918–2008. Zapochatkuvannia. Stanovlennia. Rozvytok* [International book exchange of V. Vernadsky National Library of Ukraine. 1918–2008. Foundation. Formation. Development]. Kyiv. [In Ukrainian]; Malolietova, N., Bodak, O. (2015). *Mizhnarodnyi dokumentoobmin Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho v systemi formuvannia bibliotechno-informatsiinykh resursiv* [International book exchange of V. Vernadsky National Library of Ukraine in the library and information resources development system]. In *Bibliotechnyi visnyk* [Library Bulletin], No 1, pp. 33–45. Kyiv. [In Ukrainian].
3. Levterov, S. (1956). *Zustrichi z zarubizhnymy vchenymy* [Meetings with foreign scientists]. In *Visnyk Akademii nauk URSR* [Herald of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR], No. 3 pp. 68–69. [In Ukrainian].

4. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 10, Folio 340. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
5. Fond 1, Inventory 71, Unit 235, Folios 246–252. Central State Archives of Public Organizations of Ukraine. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
6. Inventory 1, Unit 229, Folios 66–67. Archives of O. O. Potebnia Institute of Linguistics of the NAS of Ukraine. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian]; Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 135, Folio 29. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
7. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 130, Folio 98. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
8. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 135, Folios 98–106. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
9. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 135, Folio 20. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
10. Fond 261, Inventory 1, Unit 518, Folio 86. Institute of Archival Studies of VNLU, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
11. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 9, Folios 48–51. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
12. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizat-si-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 10, Folios 386–387. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
13. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 20, Vol. 1, Folio 49. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
14. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 21, Folio 8. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
15. Fond 251, Inventory 1, Unit 720, Folios 226–226a; Unit 807, Folio 413. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
16. Fond 251, Inventory 1, Unit 741, Folio 335. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
17. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 27, Folio 8. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
18. Fond 251, Inventory 1, Unit 749, Folio 208. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

19. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 103, Folio 5. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
20. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 3, Folios 77–82. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
21. Fond 2, Inventory 9, Unit 6484, Folios 92–93. Central State Archives of Supreme Bodies of Power and Government of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
22. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 130, Folio 96. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
23. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 19, Folio 5; Unit 103, Folio 16. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
24. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 19, Folio 17. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
25. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 135, Folio 198. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
26. Fond 261, Inventory 1, Unit 469, Folio 49. Institute of Archival Studies of VNLU, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
27. Fond 261, Inventory 1, Unit 564, Folio 34. Institute of Archival Studies of VNLU, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
28. Fond 251, Inventory 1, Unit 695, Folios 15–17. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
29. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 20, Vol. 1, Folio 11. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
30. Fond 251, Inventory 1, Unit 696, Folio 197. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
31. Fond 251, Inventory 1, Unit 709, Folio 298; Unit 696, Folio 340. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
32. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 27, Folio 8. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
33. Fond 2, Inventory 9, Unit 6484, Folio 92. Central State Archives of Supreme Bodies of Power and Government of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
34. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsi-iamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 103, Folio 2. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
35. Kalenychenko, P. M. (1957). Naukovi zviazky polskykh i ukrainskykh istorykiv [Scientific relations of Polish and Ukrainian historians]. In *Visnyk Akademii nauk URSS* [Herald of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR], No. 2, p. 76. [In Ukrainian].

36. Fond 251, Inventory “Viddil naukovykh zviyazkiv iz zarubizhnymy orhanizatsiyamy” [Department of scientific relations with foreign organizations], Unit 130, Folios 107–108. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

37. Fond 251, Inventory 1, Unit 826, Folio 202. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

38. Fond 251, Inventory 1, Unit 811, Folio 282. Archives of the Presidium of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

H. Indychenko

Scientific information exchange in the field of humanities between academic institutions of Ukraine and Poland (1955–1960)

The article presents a historical reconstruction of Ukrainian-Polish scientific relations in the field of humanities in 1955–1960, conducted on the basis of archival sources study. Scientific information exchange of humanitarian institutions of the AS of the Ukrainian SSR with Polish research institutions was quite diversified. It included mutual visits of the scientists from research institutes as delegations members, individual scientific missions to research institutions in order to acquaint with scientific developments, participation in international workshops, congresses and conferences, international book exchange, joint publishing, mutual reviewing of scientific publications. From the second half of the 50s of the 20th century there was an intensification of joint research projects conducted for the development of certain scientific issues, which were of interest for both Ukrainian and Polish scientists, who endeavored to solve them.

Keywords: scientific information exchange, Ukrainian-Polish cooperation, humanities, Academy of Sciences of the Ukrainian SSR, Polish Academy of Sciences.

A. V. Indychenko

Научно-информационный обмен в гуманитарной сфере между академическими учреждениями Украины и Польши (1955–1960)

На основе архивных источников проведена историческая реконструкция меж-академических украинско-польских научных связей в области гуманитаристики в 1955–1960 гг. Научно-информационный обмен учреждений гуманитарного профиля между АН УССР и научно-исследовательскими организациями Польши отличался разносторонностью форм сотрудничества. Он включал: взаимные визиты учёных в составе делегаций, индивидуальные командировки в научно-исследовательские организации для ознакомления с разработками, участие в международных симпозиумах, съездах и конференциях, книгообмен, совместную издательскую деятельность, рецензирование научных работ. Со второй половины 50-х годов XX ст. активизировались совместные исследования по разработке отдельных научных проблем, в решении которых были заинтересованы как украинские, так и польские учёные.

Ключевые слова: научно-информационный обмен, украинско-польское сотрудничество, гуманитаристика, Академия наук УССР, Польская академия наук.